

# Zásady nového občanského zákoníku

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

v následujícím článku bych Vás chtěl blíže seznámit s několika novinkami, které přinese nový občanský zákoník. Pro formální úplnost je vhodné uvést, že se jedná o zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, jehož účinnost s největší pravděpodobností nastane 1. 1. 2014. V legislativním procesu bylo tomuto zákonu záměrně uděleno číslo 89, neboť má vyjadřovat diskontinuitu současné právní úpravy, která má svůj původ před revolučním rokem 1989.

Zaměřím pozornost hned na úvodní ustanovení této nové, a do značné míry revoluční, právní úpravy, tedy na její zásady. A proč právě zásady? Odpověď je jednoduchá. **Jednání, které není v souladu se zásadami soukromého práva, nepožívá právní ochrany.** V praktické rovině to znamená, že pokud například uzavřete smlouvu, která se bude přičítat zásadám soukromého práva, pak z takové smlouvy nebudete zavázáni. Zásady se však projevují i jiným způsobem, jak si řekneme níže.

Jako praktikujícího advokáta mne osobně nejvíce zaujalo ustanovení, které stanoví, že **nikdo nesmí bezdůvodně těžit z vlastní neschopnosti k újmě druhých.** Jsem přesvědčený, že takovéto ustanovení nového občanského zákoníku nalezne hojně uplatnění v každodenních situacích. Setkal

jsem se se situací, kdy jeden z klientů byl v tíživé finanční situaci, vyhledal si inzerát, který nabízel půjčku, dostavil se do kanceláře společnosti, podepsal smlouvu o zprostředkování úvěru, zaplatil poplatek, ale půjčky se nedočkal. Následně chtěl vrátit alespoň nemalý poplatek, ale bylo mu sděleno, nechť si přečte smlouvu, kterou podepsal. Tato smlouva stanoví, že zaplacený poplatek se nevrací ani v případě, že půjčka nebude poskytnuta. A přesně pro tento případ by výše uvedená zásada dle mého názoru byla aplikovatelná. Nebyl – li zprostředkovatel schopen půjčku klientovi zprostředkovat, nemůže z toho těžit tak, že si ponechá poplatek za zprostředkování.

Nový občanský zákoník jde však ještě dál, kdy nás všechny zavazuje jednat výhradně poctivě a stanoví také důsledek nepoctivého jednání. Konkrétně § 6 odst. 1, 2 ukládá, že **každý má povinnost jednat v právním styku poctivě a že nikdo nesmí těžit ze svého nepoctivého nebo protiprávního činu.**

Další zajímavá zásada, která je vyjádřena v novém občanském zákoníku, se dotkne všech, kteří vystupují jako odborníci na určitý obor lidské činnosti, a to v té nejširší možné míře od lékařů přes kominíky, instalatéry, advokáty nevyjímaje. Nový občanský zákoník doslovně stanoví, že **kdo se veřejně nebo ve styku s jinou osobou přihlásí k odbornému**

**výkonu jako příslušník určitého povolání nebo stavu, dává tím najevo, že je schopen jednat se znalostí a pečlivostí, která je s jeho povoláním nebo stavem spojena. Jedná-li bez této odborné péče, jde to k jeho tíži.** Tímto ustanovením je chráněn každý příjemce služeb, kdy ten, kdo službu vykonal, nese za svůj výkon odpovědnost v nejširší možné míře a nebude se nadále moci vymlouvat, že něco nevěděl, nebo si něčeho nevšiml.

Věřím, že nový občanský zákoník povede k lepšímu a více spravedlivému uspořádání právních vztahů o čemž svědčí i výše uvedené zásady. V příštích článcích se již podíváme na konkrétní změny, které na nás čekají.



Advokátní kancelář

Mgr. Hugo Hubený

Tel.: 608 706 372

E-mail: [info@akhubeny.cz](mailto:info@akhubeny.cz)

602 00 Brno, Běhounská 4/20